

Aan de leden van de vaste commissie voor
Volksgezondheid, Welzijn en Sport van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018, 2500 EA, Den Haag
cie.vws@tweedekamer.nl

T 033 460 89 00
info@denederlandseggz.nl
www.denederlandseggz.nl

NL 56INGB 0687 211808
BTW NL 8059.20.973.B01
KvK 40483580

Per E-mail

Datum
19-10-2021

Telefoon
06 39 83 74 95

Ons kenmerk
00248350/2021

Contactpersoon
Joeri Veen,
jveen@denederlandseggz.nl

Bijlage(n)
-

Uw kenmerk
-

Onderwerp
Begrotingsbehandeling VWS 2022

Geachte leden van de vaste commissie voor VWS,

Binnenkort bespreekt u de begroting voor het komende jaar van het ministerie van VWS. In onze kennisbundel '[Geestelijke Gezondheidszorg: op maat én op tijd](#)' heeft u reeds onze politieke inzet voor de komende periode gelezen en in de [Prinsjesdaganalyse van de Nederlandse ggz](#) heeft u kunnen vernemen hoe de begroting zich daartoe verhoudt. In deze brief lichten we enkele andere punten toe die u hopelijk kunt betrekken bij uw debat met de bewindspersonen.

De mentale klap moet nog komen

De gevolgen van de Covid-19 pandemie spelen uiteraard een rol bij de begrotingsbehandeling. Denk aan het inhalen van uitgestelde zorg. Onze leden geven tot nu toe aan dat inhaalzorg nog niet echt aan de orde was. Als een van de redenen werd aangegeven dat zorg vaak doorgang kon vinden op andere manieren (zorg-op-afstand en andere alternatieve vormen van zorg). Daarin lijkt een kentering plaats te vinden. De zorgvraag in de ggz stijgt, met name op gebied van jeugd. Het aantal verwijzingen ligt bij de jeugd structureel 15% hoger dan in de periode voor corona, blijkt uit cijfers van de NZa¹. Financiële problemen die voor de crisis al speelden, zijn door de crisis uitgegroot. Ondanks de lessen uit de nog voortdurende pandemie en het advies van de WRR, worden mentale gezondheid, preventie en leefstijl niet geprioriteerd. Deze begroting laat daar veel te weinig ambitie zien. De inzet op preventie en gezonde leefstijl kan niet langer wachten; de impact van de pandemie op de fysieke en mentale gezondheid van mensen is groot. De inzet op preventie en gezonde leefstijl moet worden versterkt en er is dan ook meer nodig dan de huidige programma's. Niet voor niets geeft de Nederlandse ggz [in een brief aan de informateur](#) aan dat een integraal herstelplan geestelijke gezondheid en mentale weerbaarheid aan de orde is.

¹ NZa Rapportage 'Monitor toegankelijkheid zorg, gevolgen van Covid-19', pagina 74.

de Nederlandse ggz

De mentale klap van Corona moet in veel gevallen nog komen en de overheid zou de sector moeten helpen die op te vangen. Wij missen in de begroting een specifieke visie op het opvangen van deze mentale Corona-golf en hopen dat u de bewindspersoon daarnaar kunt vragen.

Arbeidsmarktbeleid

In de begroting wordt er geconstateerd dat er te veel werkdruk en uitstroom is in de arbeidsmarkt voor zorg. Structurele investering in zorgpersoneel is dan ook noodzakelijk om hen zodoende te kunnen behouden voor onze sector. Rondom en na Prinsjesdag heeft de Nederlandse ggz voor meer loonruimte gepleit. Dit via [een gemeenschappelijke brief](#) vanuit de zorgbranches, via de eigen lobby en via een gezamenlijke oproep van de zorgsector en vakbonden. Dit heeft in het debat nog tot de sympathieke verruiming van 675 miljoen euro voor middengroepen geleid, echter wij constateren dat voor onze sector dit gebaar uiteindelijk nauwelijks tot reële ruimte leidt.

In aanloop naar het Commissiedebat Arbeidsmarkt in de Zorg is deze inzet op beloning aangevuld met een pleidooi voor goede scholing, meer werkplezier, betere (arbeids-)voorwaarden, ondersteuning van medewerkers en meer opleidingscapaciteit. Voor een oplossing voor het probleem van de behandelarentekorten heeft u [een brief van ons ontvangen](#) waarin we pleiten voor meer opleidingsruimte voor GZ-psychologen via substitutie.

Al deze thema's pleiten voor een lange termijn visie op aantrekken en behoud van zorgpersoneel, en dat klinkt volstrekt onvoldoende door in dit begrotingsvoorstel. Een uitgebreide analyse van problemen en oplossingen voor de arbeidsmarkt leest u terug in onze [Kennisbundel](#). Daarin zijn ook goede voorbeelden uit de praktijk opgenomen, alsmede een pleidooi voor een onafhankelijke 'doorstootmacht' die verdere deregulering en vermindering van de regeldruk mogelijk maakt. Waardering en professionele autonomie moeten weer in de kern van het arbeidsmarktbeleid staan.

Gebrek aan financiële ruimte en visie op jeugdzorg

De Nederlandse ggz gaat niet mee in het frame dat er 1,3 miljard 'extra' voor Jeugdzorg wordt uitgetrokken. Verder dan de al toegezegde 1.3 miljard euro, bedoeld ter reparatie van eerdere bezuinigingen, komt het demissionaire kabinet niet. Dit werd als 'extra' voor de jeugdhulp gepresenteerd in de troonrede, maar in feite gaat het om het dichten van een gat. Bovendien komt dit geld bij het gemeentefonds terecht, waardoor het de vraag is of kwetsbare gezinnen en jeugd hier echt wat van merken. [Recente NOS-publicaties](#) wijzen ook in die richting. Daarom blijft de Nederlandse ggz inzetten op een structurele extra impuls voor de jeugdhulp die de financiële basis moet vormen onder een hervormingsagenda waaraan we onze medewerking verlenen. Het valt ons op dat het demissionaire kabinet rondom jeugd eigenlijk niet verder kijkt dan 2022. Met deze begroting is het de vraag hoe middelen voor de jeugdzorg zich na 2022 ontwikkelen, want deze reeks sluit niet aan bij de reeks van de commissie van wijzen. Daarmee leunt het zwaar op besluiten die een nieuw kabinet moet nemen op basis van de hervormingsagenda die VWS samen met de VNG en de jeugdhulpsector aan het ontwikkelen is. Vraag de bewindspersonen naar hoe de financiële ruimte voor een hervorming van de jeugdhulpsector er de komende jaren uit ziet.

Voortgang Kickstart Medicatieoverdracht

Veilig medicatiegebruik kan levens redden en complicaties voorkomen. Dat geldt voor de zorg in brede zin, en ook specifiek voor ggz-cliënten. Een goede en veilige uitwisseling van medicatiegegevens draagt bij aan kwaliteit van zorg en gepast medicatiegebruik. Het voorkomt ziekenhuisopnamen en zorgkosten. De voortgang van het programma 'Medicatieoverdracht', door voormalig minister Van Ark (Medische Zorg en Sport) eerder nog betiteld als het 'vlaggenschip' van gegevensuitwisseling, wordt echter bedreigd. Financiering voor de 'Kickstart' van dit programma is, [tot verbazing van de betrokken zorgorganisaties](#), niet in de begroting van VWS opgenomen. Dit terwijl het geen nieuw beleid betreft. Wij hopen dat u de bewindspersoon kunt vragen op welke wijze dit programma alsnog doorgang kan vinden. Tot een volgend kabinet wachten levert vertraging op. Dat stelt patiënten onnodig langer bloot aan te voorkomen risico's.

Ontbreken financiële ruimte op cruciale thema's

Tenslotte signaleert de Nederlandse ggz het ontbreken van financiële ruimte op de volgende thema's. Wellicht kan de bewindspersoon naar een reactie worden gevraagd.

- In zowel de begroting van VWS als van BZK is geen aandacht voor structurele domeinoverstijgende samenwerking. Deze is nodig voor leefbare en veilige wijken. Het huidige zorgstelsel is hier onvoldoende adequaat voor ingericht maar financiering voor domeinoverstijgend werken ontbreekt. Het maar financieren van 'pilots' om samenwerking te stimuleren volstaat niet meer.
- VWS werkt in 2022 verder aan de implementatie van het advies 'van beschermd wonen naar een beschermd thuis' (Commissie Dannenberg). Als onderdeel daarvan bereiden gemeenten de inhoudelijke 'doordecentralisatie' van beschermd wonen per 1 januari 2022 voor en is vanaf 1 januari 2023 de financiële doordecentralisatie gepland. De Nederlandse ggz en Valente zijn hiervan nooit voorstander geweest omdat het kleinere gemeenten naar verwachting financieel niet lukt om de meest kwetsbare doelgroepen in de ggz te huisvesten en afdoende ondersteuning en begeleiding te bieden. Bovendien is tot nu toe slechts een klein deel uit het advies gerealiseerd. De Nederlandse ggz wil daarom concrete vervolgspraken maken over de verdere implementatie hiervan in 2022. Te meer omdat ruimte hiervoor in de begroting niet lijkt te zijn opgenomen.
- Het programma 'Onbeperkt Meedoen!' heeft vanaf 2018 een gerichte impuls gegeven aan de uitvoering van het VN-verdrag voor mensen met een handicap en loopt door tot eind 2021. De verantwoordelijkheid voor de verdere implementatie van het verdrag is structureel; diverse inspanningen vanuit het programma zullen in 2022 doorlopen. Hierbij zal onder meer de programmaevaluatie worden betrokken. De Nederlandse ggz ziet echter nog geen resultaten voor dit programma. Cijfers van de monitor van het Trimbos laten zien dat er geen vooruitgang is geboekt op maatschappelijke participatie van mensen met EPA (ernstig psychiatrische aandoeningen). Denk aan vlakken als betaald werk, armoede, eenzaamheid, het gevoel erbij te horen. Wij constateren dat er op de begroting geen middelen voor handen lijken te zijn voor deze doelgroep en betwijfelen daarmee of aan de mooie ambities recht kan worden gedaan.
- De Nederlandse ggz ziet een te gebrekkige financiering voor het Kwaliteitskader Forensische Zorg. Er moet voldoende budget zijn om te kunnen voldoen aan de groeiende behoefte aan capaciteit in de Forensische Zorg, met name Forensisch Beschermd Wonen. Daarnaast moet er voldoende budget zijn om te blijven voldoen aan goede kwaliteit en veiligheid in de forensische zorg. Dit vereist volledige financiering van het Kwaliteitskader Forensische Zorg, zodat de zorgaanbieders deze kunnen implementeren in de komende jaren. Dit zien wij nog niet concreet terug in de begrotingsplannen.

Wij hopen dat bovenstaande punten behulpzaam zijn in uw voorbereidingen voor de begrotingsbehandeling. Schroom niet om voor meer informatie of vragen naar aanleiding van deze brief, onze kennisbundel óf onze Prinsjesdaganalyse contact met ons op te nemen.

Met vriendelijke groet,

mevrouw drs. V.J.W.C. Esman-Peeters
Directeur